

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Допускається до захисту
Зав. кафедри фінансів, банківської справи
та страхування

 к.е.н., доцент Драган О.О.
« 20 » 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Формування системи ризик-менеджменту на аграрних підприємствах
(за матеріалами СТОВ «Довжок» Вінницької області)

Виконав (ла)

Гончаренко Вікторія Володимирівна

прізвище, імя, по батькові,

підпис

Керівник

професор Крисанов Д.Ф.

вчене звання, прізвище, ініціали

підпис

Рецензент

доцент Гаврик О.Ю.

вчене звання, прізвище, ініціали

підпис

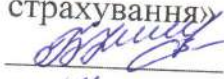
Я, Гончаренко Вікторія Володимирівна, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Затверджую

Гарант ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»
 к.е.н., доцент Артімонова І.В.
« 17 » грудня 2020 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувача

Гончаренко Вікторії Володимирівни

Тема: «Формування системи ризик-менеджменту на аграрних підприємствах (за матеріалами СТОВ «Довжок» Вінницької області)»

Затверджено наказом ректора № 6/3 від 25 січня 2021 року

Перелік питань, що розробляються в роботі:

1. Аналіз факторів, що впливають на формування фінансової стійкості підприємств.
2. Удосконалення системи комплексного оцінювання фінансової стійкості підприємства.
3. Розроблення методичного підходу до оцінки стану системи управління фінансовою стійкістю сільськогосподарського підприємства

Вихідні дані (за необхідності) – дані управлінського обліку досліджуваного сільськогосподарського товариства «Довжок».

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	28.12.2020	28.12.2020
Методична частина	31.05.2021	31.05.2021
Дослідницька частина	06.09.2021	06.09.2021
Оформлення роботи	15.10.2021	15.10.2021
Перевірка на плагіат	01.11.2021	01.11.2021
Подання на рецензування	15.11.2021	15.11.2021
Попередній розгляд на кафедрі	29.11.2021	29.11.2021

Керівник кваліфікаційної роботи

 професор Крисанов Д.Ф.

Здобувач

 Гончаренко В.В.

Дата отримання завдання « 17 » грудня 2020 р.

АНОТАЦІЯ

Гончаренко В.В. Формування системи ризик-менеджменту на аграрних підприємствах (за матеріалами СТОВ «Довжок» Вінницької області)

Досліджено, систематизовано і розвинуто теоретико-методичні підходи до визначення сутності понять «фінансова стійкість підприємств» та «система управління фінансовою стійкістю підприємств». Аргументовано підхід до удосконалення структури організаційного механізму системи управління фінансовою стійкістю підприємств. Розроблено методичний підхід до оцінки стану системи управління фінансовою стійкістю сільськогосподарських підприємств.

При проведенні дослідження було використано такі методи: монографічний; економіко-статистичний; історичний; абстрактно-логічний, графічний. Обробка матеріалів дослідження проводилася за допомогою сучасних інформаційних технологій і програм.

Недостатня дослідженість питань розвитку системи управління фінансовою стійкістю сільськогосподарських підприємств, необхідність розробки методичного забезпечення цього процесу та відповідних організаційних механізмів формування системи управління фінансовою стійкістю, інструментів оцінки її стану зумовили вибір теми кваліфікаційної роботи, її актуальність та практичну значущість.

Робота складається із вступу, трьох розділів та висновків, містить 14 рисунків і 11 таблиць. Основний текст роботи викладено на 113 сторінках. Список використаних джерел налічує 81 найменування на 8 сторінках.

Ключові слова: фінансова стійкість підприємств, система комплексного оцінювання фінансової стійкості, раціональність розподілу, моніторинг.

ANNOTATION

Goncharenko V.V. Formation of a risk management system at agricultural enterprises (based on materials of Dovzhok LLC, Vinnytsia region)

Theoretical and methodological approaches to defining the essence of the concepts "financial stability of enterprises" and "management system of financial stability of enterprises" are researched, systematized and developed. The approach to improving the structure of the organizational mechanism of the management system of financial stability of enterprises is argued. A methodical approach to assessing the state of the management system of financial stability of agricultural enterprises has been developed. The following methods were used in the study: monographic; economic and statistical; historical; abstract-logical, graphic. Processing of research materials was carried out with the help of modern information technologies and programs.

Insufficient research on the development of financial stability management system of agricultural enterprises, the need to develop methodological support for this process and appropriate organizational mechanisms for forming a financial stability management system, tools for assessing its condition led to the choice of qualification work, its relevance and practical significance.

The work consists of an introduction, three sections and conclusions, contains 14 figures and 11 tables. The main text of the work is set out on 113 pages. The list of used sources includes 81 items on 8 pages.

Key words: financial stability of enterprises, system of complex assessment of financial stability, rationality of distribution, monitoring.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
1.1. Сутність та поняття фінансової стійкості та системи управління нею	6
1.2. Складові забезпечення фінансової стійкості підприємств	14
1.3. Дослідження факторів впливу на фінансову стійкість підприємств	19
Висновки до розділу 1	33
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТОВ «ДОВЖОК» ТРОСТЯНЕЦЬКОГО РАЙОНУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	36
2.2. Ефективність системи управління підприємства	39
2.3. Аналіз і оцінка фінансової стійкості підприємства	49
Висновки до розділу 2	59
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
3.1. Удосконалення методики оцінки стану системи управління фінансовою стійкістю підприємства	62
3.2. Удосконалення організаційного механізму управління фінансовою стійкістю підприємств	67
3.3. Формування системи внутрішнього аудиту системи управління фінансовою стійкістю підприємств	83
Висновки до розділу 3	98
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	102
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	106

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лупенко Ю. О. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / Ю. О. Лупенко, В. Я. Месель-Веселяк. – К.: ННЦ ІАЕ, 2017. – 182 с.
2. Гросул В. А. Соціально-економічна стійкість підприємства: теоретико -методологічні засади та практичний інструментарій: [монографія] / В. А. Гросул. – Харків: Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі, 2019. – 303 с.
3. Кизим М. О. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: монографія / М. О. Кизим, В. А. Забродський, В. А. Зінченко, Ю. С. Копчак. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2015.– 144 с.
4. Костырко Л. А. Диагностика потенциала финансово-экономической устойчивости предприятия: Монография. – 2 – е изд., переработ. и дополн. / Костырко Л. А. – Х.: Фактор, 2020 – 336 с.
5. Мельник О. М. Фінансова стійкість підприємства в сучасній економіці / О. М. Мельник // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – Сер.: Економічна. – 2020. – № 691. – С. 188-192.
6. Анохін С. Н. Методика моделирования экономической устойчивости промышленных предприятий в современных условиях / С. Н. Анохін. – Саратов: Саратов. гос. техн. ун-т, 2010. – 40 с.
7. Загородна О. Діагностика фінансового стану і стійкості функціонування підприємства / О. Загородна // Економічний аналіз, 2020.– Вип. 7. – С. 262-265.
8. Костенко Т. Д. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: навчальний посібник / [Т. Д. Костенко, Є. О. Підгора, В. С. Рижиков та ін.]. – Київ: Центр навчальної літератури, 2017. – 400 с.

9. Яців І.Б. Конкуренентоспроможність сільськогосподарських підприємств: монографія / І.Б. Яців. – Львів:Український бестселер, 2015. – 427 с.
10. Крейнина М. Н. Финансовая устойчивость предприятия: оценка и принятие решений / Крейнина М. Н. // Финансовый менеджмент. – № 2. – 2011. – С. 21-26.
11. Кузьмін О. Є. Фінансова стійкість і прибутковість як фактори формування трансферного потенціалу інноваційного розвитку підприємства / О. Є. Кузьмін // Вісник університету банківської справи НБУ. – 2011. – № 2 (11). – С. 96-103.
12. Ковальчук Н. О. Фінансова стійкість вітчизняних підприємств як передумова їх стабільного функціонування / Н. О. Ковальчук, Т. В. Руснак // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – В. 11. – С. 368-371.
13. Лісова Л. О. Управління фінансовою стійкістю підприємств сільського господарства / Л. О. Лісова // Управління розвитком. – № 4 (101) 2011. – С. 108.
14. Донченко Т. В. Теоретичні основи формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства / Т. В. Донченко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 1. – Т.1. – С. 23-27.
15. Бланк И. А. Словарь – справочник финансового менеджера / И. А. Бланк. – К.: Ника – Центр, 1998. – 480 с.
16. Павловська В. О. Фінансовий аналіз: навч. посібн. / В. О. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. – Вид. 2-ге, [без змін]. – К.: Вид – во КНЕУ. – 2019. – 592 с.
17. Коржевська В. М. Роль та значення фінансової стійкості в забезпеченні стабільного розвитку підприємства / В. М. Коржевська // Держава та регіони. – Сер.: Економіка та підприємництво. – 2015. – № 6. – С. 210-213.

18. Михайлов С. І. Фінансова стійкість у механізмі господарювання підприємств АПК / С. І. Михайлов, Н. М. Давиденко // Пропозиція. – 2015. – № 7. – С. 110 – 111.

19. Орехова К. В. Оценивание финансовой устойчивости предприятия с учетом движения капитала [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / К. В. Орехова. – Х., 2020. – 20 с.

20. Наумова Н. Ю. Фінансова стійкість підприємств та її забезпечення в трансформаційній економіці України (на прикладі сільськогосподарських підприємств): Автореф. дис. канд. екон. наук / Н. Ю. Наумова; ДВНЗ „Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана”. – Київ, 2108. – 19 с.

21. Бугас Н. В. Фінансова стійкість підприємств як передумова їх ефективного функціонування і розвитку // Економіка і держава. – 2017. – № 6. – С. 27-31.

22. Коритько Т. Ю. Мониторинг финансовой устойчивости предприятия с учетом его жизненного цикла / Т. Ю. Коритько, В. Н. Держинская // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії: зб. наук. праць. – 2020. – № 3 (13). – С. 131-134.

23. Ващенко Л. О. Інформаційне та методичне забезпечення аналізу фінансового стану підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит / Л. О. Ващенко. – Державна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України, 2017. – 20 с.

24. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз і планування: навч. посібн. / Г. О. Крамаренко. – К.: Центр навч. літ-ри, 2015. – 262 с.

25. Хома І. Б. Фінансовий аналіз: навч. посібн. / І. Б. Хома, Н. І. Андрушко. – Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2009. – 344 с.

26. Макаренко П. М. Показники оцінки економічної стійкості аграрних підприємств / П. М. Макаренко // Агросвіт. – 2020. – № 24. – С. 35-39.

27. Фінанси підприємств: підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик та ін. – 5-те вид., перероб. та допов. – К.: КНЕУ, 2016. – 546 с.
28. Білик М. Д. Фінансовий аналіз: [навч. посіб] / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька – К.: КНЕУ, 2017. – 592 с.
29. Заюкова М. С. Теорія фінансової стійкості підприємства: [монографія] / М. С. Заюкова. – Вінниця: Вид-во «Універсум», 2016. – 155 с.
30. Алексеенко Н. В. Устойчивое развитие предприятия как фактор экономического роста региона / Н. В. Алексеенко // Економіка і організація управління. – 2020. – №8. – С. 59-65.
31. Астахов В. П. Анализ финансовой устойчивости фирмы и процедуры, связанные с банкротством / В. П. Астахов – М.: Ось – 89, 1995. – 80 с.
32. Передерієва С. О. До питань неплатоспроможності та банкрутства сільськогосподарських підприємств регіону / С. О. Передерієва // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля – Луганськ, СНУ ім. В. Даля, 2020. – № 10 (128). Частина 2. – С. 290-293.
33. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз сільськогосподарських підприємств / Л. А. Лахтіонова: навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2016. – 365 с.
34. Костирко Р. О. Фінансовий аналіз [навч. посіб] / Р. О. Костирко. – Х.: Фактор, 2019. – 784 с.
35. Партин Г. О. Особливості впливу основних чинників на фінансову стійкість підприємства в умовах фінансово-економічної кризи / Г. О. Партин, О. В. Дідух // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.8 – С. 275-279.
36. Абрютина М. С. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия: Учебно-практическое пособие / М. С. Абрютина, Грачев А. В. – М.: Дело и сервис, 1998. – 256 с.
37. Друри К. Производственный и управленческий учет / К. Друри. – М.: ЮНИТИ, 2017. – 476 с.

38. Хеддервик К. Финансовый и экономический анализ деятельности предприятий / К. Хеддервик; пер. с англ. Д. П. Лукичева и А. О. Лукичевой; под ред. Ю. Н. Воропаева. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 192 с.
39. Брянцева И. В. Рейтинговая оценка экономической устойчивости строительного предприятия [Текст] / И. В. Брянцева // Экономика строительства. – 2014. – № 11. – С. 20-27.
40. Зайцев О. Н. Оценка экономической устойчивости промышленных предприятий (на примере промышленности строительных материалов) [Текст] / О. Н. Зайцев // Автореф. дис. – Хабаровск, 2019. – 23 с.
41. Василенко В. А. Менеджмент устойчивого развития предприятий: [монография] / В. А. Василенко. – Киев: Центр учебной литературы, 2017. – 648 с.
42. Марцин В. С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість – основні складові фінансового стану підприємства / В. С. Марцин // Економіка. Фінанси. Право. – 2020. – № 7. – С. 123-128.
43. Бригхэм Ю. Финансовый менеджмент. 10-е изд. / Пер. с англ. под ред. к. э. н. Е. А. Дорофеева. – СПб.: Питер, 2019. – 960 с.
44. Носова Т. Ю. Моделирование конкурентоспособности: основные подходы / Т.Ю. Носова // Наукові праці ДонНТУ. – 2020. – Вип. 33-1. – 86 с.
45. Поддєрьогін А. М. Фінансова стійкість підприємств в економіці України: [монографія] / А. М. Поддєрьогін, Л. Ю. Наумова. – К.: КНЕУ, 2011. – 184 с.
46. Гончарук Т. І. Конкуренція і конкурентоспроможність: зміст і розвиток у перехідній економіці / Т. І. Гончарук. – Суми: Мрія-1, УАБС, 2015. – 60 с.
47. Портер М. Конкуренция: учебн. пособ. / М. Портер; пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2017. – 608 с.
48. Миронов М. Г. Ваша устойчивость / М. Г. Миронов. – М.: Альфа-Пресс, 2016. – 160 с.
49. Фатхутдинов Р. А. Организация производства: учебник / Р.А. Фатхутдинов. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2017. – 528 с.

50. Филатов О. К. Проблема повышения уровня конкурентоспособности продукции предприятий / О. К. Филатов // Пищевая промышленность. – 2009. – № 3. – С. 30.
51. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств / М. Я. Коробов. – К.: Знання, 2010. – 378 с.
52. Смольянова Е. Л. К вопросу о классификации факторов и резервов обеспечения финансовой устойчивости предприятия / Е. Л. Смольянова, В. Б. Малицкая // Вестник ТГУ. – 2019. – Вып. 2 (70). – С. 336-344.
53. Тищенко А. Н. Экономическая результативность деятельности предприятий: [монография] / А. Н. Тищенко, Н. А. Кизим, Я. В. Догадайло. – Х.: ИЗД «ИНЖЭК», 2017. – 144 с.
54. Томсон А. А. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии / А. А. Томсон, А. Дж. Стрикленд. – М., 2008. – 151 с.
55. Іваницька О. В. Управління фінансовою стійкістю як складовою економічної політики санації: [автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04] / О. В. Іваницька. – К., 2020. – 20 с.
56. Литвин М. И. Применение матричных балансов для оценки финансового состояния // Финансы. – 2017. – № 3. – С. 21-27.
57. Притуляк Н. М. Ознаки фінансової стійкості – теоретична основа моделювання факторних систем / Н. М. Притуляк // Економіка, фінанси, право. – 2011. – № 1. – С. 26-31.
58. Будник М. Н. Финансовая устойчивость предприятия в условиях рыночной экономики [Текст] / М. Н. Будник, С. А. Чуденцова // Бизнес-Информ. – 2019. – № 2 (3). – С. 127-130.
59. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства / Г.В. Савицька. – К.: Вид-во «Знання», 2017. – 654 с.
60. Ермоленко Г. Г. Теоретические аспекты исследования понятия финансовой устойчивости хозяйствующих субъектов / Г. Г. Ермоленко, Е. И. Копачева // Ученые записки Таврического национального университета им.

В. И. Вернадского. Серия : Экономика и управление. – 2010. – Т. 23 (62). – № 1. – С. 68-76.

61. Пилипенко О. І. Економічний аналіз фінансової стійкості підприємств / О. І. Пилипенко // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації: зб. наук. праць, вип. 1. – Київ, 2020. – С. 36-39.

62. Николаев А. Ю. Механизм управления конкурентоспособностью предприятия как основа его экономического развития: дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / А.Ю. Николаев. – М., 2003. – 170 с.

63. Бочаров В. В. Финансовый анализ / В. В. Бочаров. – СПб.: Питер, 2019. – 240 с.

64. Зеткина О. В. Об управлении устойчивостью предприятия / О. В. Зеткина. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 2015. – 134 с.

65. Дем'яненко М. Я. Державна підтримка як фактор забезпечення конкурентоспроможного аграрного виробництва / Дем'яненко М. Я., Іванина Ф. В. // Економіка АПК. – 2019. – № 9. – С. 3-10.

66. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики. – Режим доступу: <http://www.minagro.kiev.ua>.

67. Передерієва С. О. Тенденции и перспективы развития аграрного бизнеса в Луганской области / С. О. Передерієва // Економіка АПК. – 2010. – № 4. – С. 18-25.

68. Ткаченко В. Г. Инвестиционные и инновационные процессы АПК Украины в условиях аграрной реформы / В. Г. Ткаченко, В. И. Богачев. – Луганск: Книжковий світ, 2010. – 271 с.

69. Русак Н. А. Анализ хозяйственной деятельности в промышленности / Н. А. Русак, В. И. Стражев, О. Ф. Мигун. – Мн.: Выш. шк., 2009. – 398 с.

70. Крейнина М. Н. Финансовое состояние предприятия. Методы оценки / М. Н. Крейнина. – М.: ИКЦ «Дис», 1997. – 224 с.

71. Ковалев В. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / В. В. Ковалев, О. Н. Волкова. – М.: Проспект, 2002. – 432 с.

72. Савицкая Г. В. Экономический анализ: Учебник / Г. В. Савицкая. – 8-е изд., перераб. – М.: Новое знание, 2003. – 640 с.
73. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. / О. О. Шеремет. – К.: 2017. – 196 с.
74. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / Г.В. Савицкая. – М.: Инфра-М, 2019. – 512 с.
75. Макарьева В. И. Анализ хозяйственной деятельности организации / В. И. Макарьева, Л. В. Андреева. – М.: Финансы и статистика, 2016. – 262 с.
76. Малий бізнес: стійкість та компенсаторні можливості: [монографія] / [Г.В. Козаченко, А.Е. Воронкова, В.Ю. Медяник, В.В. Назаров]. – Київ: Лібра, 2015. – 328 с.
77. Беленцов В. М. Формування системи стратегічного управління фінансовою стійкістю для розвитку безпеки потенціалу і конкурентоспроможності аграрних підприємств / В. М. Беленцов, О. М. Чаусовський, Я. Р. Ярема // Культура народів Причорномор'я: науч. журн. – Симферополь: ТНУ им. В. Вернадского. – № 242. – 2014. – С. 82-86.
78. Герасименко А. М. Дослідження сутності фінансової стійкості підприємства та визначення етапів управління нею / А. М. Герасименко // Управління розвитком. – № 7 (104). – 2021. – С. 130-133.
79. Мішина С. В. Організаційно-економічний механізм управління фінансовими ресурсами на підприємстві / С. В. Мішина, О. Ю. Мішин. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2026. – 176 с.
80. Зименко М. І. Управління організаційною стійкістю виробничо-господарських систем: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.02.03 / Донецький національний ун-т. – Донецьк, 2006. – 16 с.
81. Стоянова Е. А. Экспертная диагностика и аудит финансово-хозяйственного положения предприятия / Стоянова Е. А., Стоянова Е. С. – М.: НКЦ Перспектива, 1992. – 90 с.